

LIJST TABELLEN

Tabel K-01	Aandeel van de bevolking van 60 jaar en ouder in een ROB of RVT per gewest naar leeftijd (en absoluut aantal voor het Brussels Gewest) ..... kaft achteraan	
Tabel 3-01	Evolutie van de Brusselse bevolking van 65+ in absolute aantallen en aandeel 1989-2006.....	21
Tabel 3-02	Aandeel migranten in de bevolking naar leeftijd in de drie gewesten (gedefinieerd op basis van de nationaliteit bij de geboorte)	26
Tabel 3-03	Aantal pensioengerechtigden in het Brussels Gewest en gemiddeld uitgekeerd brutobedrag.....	28
Tabel 3-04	Grootte en structuur van de uitgaven volgens de leeftijd van de referentiepersoon en het type huishouden, Brussels Gewest en België	30
Tabel 3-05	Aantal gerechtigden op een verhoogde tussenkomst van de verzekering voor geneeskundige verzorging naar leeftijd en gemeente, Brussels Gewest 2002.....	31
Tabel 3-06	Zelfgerapporteerde gezondheid van de Brusselse bevolking naar leeftijdsgroep en vergelijking met het Belgische gemiddelde.....	51
Tabel 3-07	Chronische aandoeningen of handicaps van de Brusselse bevolking naar leeftijdsgroep: percentage en verhouding tot het Belgisch gemiddelde	56
Tabel 3-08	Belemmeringen in de dagelijkse bezigheden door chronische aandoeningen of handicaps naar leeftijd, Brussels Gewest	58
Tabel 3-09	Bedlegerig vanwege langdurige aandoeningen of handicaps naar leeftijd, Brussels Gewest.....	60
Tabel 3-10	Mantelzorgers in het Brussels Gewest naar leeftijd, geslacht van de mantelzorger en relatie met de persoon die wordt verzorgd	62
Tabel 3-11	Plaats van overlijden van Brusselaars van 60 jaar of ouder , 1998-2004	68
Tabel 3-12	Plaats van overlijden (%) naar demografische kenmerken, doodsoorzaak en woongemeente (60 jaar en ouder, Brussels Gewest, 1998-2004)	69
Tabel 3-13	De (relatieve) kans op een thuisoverlijden gecontroleerd voor leeftijd, geslacht, nationaliteit, leefsituatie, doodsoorzaak en woongemeente (Logistische regressie), Brussels Gewest, 1998-2004	71
Tabel 3-14	Loop van de bevolking van 55+ in 1991 over de periode 1991-2001, Brussels Gewest.....	73
Tabel 3-15	Bevolking van 55-59 jaar in 1991: huishoudensposities in 1991 en in 2001, verdeling volgens de positie in 1991, Brussels Gewest	76
Tabel 3-16	Bevolking van 55-59 jaar in 1991: huishoudensposities in 1991 en in 2001, verdeling volgens de positie in 2001, Brussels Gewest	76
Tabel 3-17	Huishoudensposities in 1991 van de bevolking in collectieve huishoudens in 2001, Brussels Gewest	76
Tabel 3-18	Lipro-posities 2001 van de bevolking van 50 jaar en ouder, Brussels Gewest.....	78
Tabel 3-19	Procentuele evolutie van de Lipro-positie van de bevolking tussen 1991 en 2001, Brussels Gewest	78
Tabel 3-20	Bevolkingsprognose Brussels Gewest 2006-2041, % in de totale bevolking en absoluut aantal in duizendtallen	81
Tabel 4-01	Sociale, culturele en vrijetijdsactiviteiten.....	182
Tabel 4-02	Gezelligheidsruimten.....	182
Tabel 4-03	Aanwezigheid van een derde in huis.....	182
Tabel 4-04	Aangepast vakantieaanbod.....	183
Tabel 4-05	Algemene geneeskunde (actoren gecontacteerd voor de enquête).....	183
Tabel 4-06	Verpleging (actoren gecontacteerd voor de enquête).....	183
Tabel 4-07	Kinesitherapie en ergotherapie.....	184
Tabel 4-08	Hulp bij de hygiënische verzorging.....	184
Tabel 4-09	Ondersteuning aan huis van de geestelijke gezondheid.....	185
Tabel 4-10	Informatie en hulp op administratief en sociaal vlak.....	185
Tabel 4-11	Hulp bij de dagelijkse taken.....	186
Tabel 4-12	Levering van boodschappen.....	187
Tabel 4-13	Hulp bij de maaltijden.....	188
Tabel 4-14	Hulp bij vervoer.....	189
Tabel 4-15	Hulp bij de aanpassing van de woning	190
Tabel 4-16	Toezicht	191
Tabel 4-17	Slachtofferhulp en veiligheidsgevoel.....	191
Tabel 4-18	Lenen van hulpmiddelen	192
Tabel 4-19	Levering van paramedische hulpmiddelen en incontinentiemateriaal.....	192

Tabel 4-20	Hulp bij de verzorging en de oppas van huisdieren	192
Tabel 4-21	Dagopvang	192
Tabel 4-22	Kortopvang	192
Tabel 4-23	Ondersteuning van de mantelzorgers	193
Tabel 5-01	Aandeel van de bevolking dat deelneemt aan het verenigingsleven naar opleidingsniveau en leeftijdsgroep, Brussel, 2004	207
Tabel 5-02	Spreiding van de bevolking van 65 jaar en ouder volgens de mate van beperkingen in dagelijkse activiteiten, Brussels Gewest, 65+, 2004	210
Tabel 5-03	Percentage Brusselse 65-plussers die in het afgelopen jaar contact hadden met een dienst voor thuishulp naar demografische kenmerken	211
Tabel 5-04	Percentage Brusselse thuiswonende 65-plussers naar socio-economische kenmerken die in het afgelopen jaar contact hadden met een dienst voor thuishulp	212
Tabel 5-05	Percentage Brusselse thuiswonende 65-plussers die in het afgelopen jaar contact hadden met een dienst voor thuishulp naar gezondheidskenmerken	212
Tabel 5-06	Type hulp die wordt geboden aan ouderen (65+) die ernstig beperkt zijn in een of meer dagelijkse activiteiten, naar gewest	212
Tabel 5-07	Percentage 65-plussers dat met een geestelijke gezondheidsprobleem kampt naar geslacht en regio, 2004	215

LIJST FIGUREN

Figuur K-01	Aandeel van de bevolking van 60 jaar en ouder in een RVT of ROB per gewest	8
Figuur 1-01	Relaties tussen behoefte, vraag en aanbod	8
Figuur 2-01	Aantal Brusselse 65-plussers dat deelnam aan de Gezondheidsenquête 2004 volgens leeftijdscategorie	16
Figuur 3-01	Leeftijdspiramide België en Brussels Gewest (1/1/1989 en 1/1/2005)	19
Figuur 3-02	Evolutie van de zorgindex (80+ / 40-59) in de drie gewesten 1989-2006	21
Figuur 3-03	Feminiteitsindex naar leeftijd vanaf 65 jaar, Brussels Gewest	22
Figuur 3-04	Distributie naar nationaliteit van geboorte, Brusselse bevolking 50-99 jaar	27
Figuur 3-05	Eigendomsstatuut van de woning naar leeftijd, Brussels Gewest 2001	33
Figuur 3-06	Laatst behaalde diploma per leeftijd, Brussels Gewest 2001	34
Figuur 3-07	Comfort van de woning naar leeftijd, Brussels Gewest 2001	38
Figuur 3-08	Negatieve appreciatie van de woonomgeving en de faciliteiten in de buurt, Brussels Gewest 2001	43
Figuur 3-09	Huishoudens zonder communicatiemiddelen, Brussels Gewest 2001	49
Figuur 3-10	Zelfgerapporteerde gezondheid naar leeftijd (50-90-jarigen) in Vlaanderen, Brussels Gewest en Wallonië	50
Figuur 3-11	Ratio mortaliteit groep met minder goede zelfgerapporteerde gezondheid ten opzichte van groep met goede zelfgerapporteerde gezondheid, 2001-2004, 65-99 jarigen, Brussels Gewest	52
Figuur 3-12	Spreiding van de mantelzorgers naar leeftijd en geslacht in het Brussels Gewest	63
Figuur 3-13	Wat gebeurde er met de Brusselaars van 1991 die in 2001 potentieel tot de Brusselse bevolking van 65 jaar en ouder zou behoren?	72
Figuur 3-14	Evolutie tussen 1991 en 2001 van Brusselse bevolking van 55 jaar en ouder in 1991 en hun situatie in 2001	74
Figuur 4-01	Vrije tijd: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod	92
Figuur 4-02	Vrije tijd: Frequentie van de activiteiten	92
Figuur 4-03	Gezelligheidsruimten: Indeling per type actor	96
Figuur 4-04	Aanwezigheid van een derde: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod	99
Figuur 4-05	Vakantie: Indeling van de actoren	101
Figuur 4-06	Vakantie: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod	101
Figuur 4-07	Verpleging: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod	107
Figuur 4-08	Kinesitherapie en ergotherapie: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod	111

Figuur 4-09	Hygiëne thuis: Aantal actoren per type hulpverlening.....	113
Figuur 4-10	Hygiëne thuis: Indeling van de actoren per type voorziening.....	113
Figuur 4-11	Hygiëne thuis: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod.....	115
Figuur 4-12	Hygiëne buitenshuis : Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod	117
Figuur 4-13	Geestelijke gezondheid: Indeling per type hulpverlening	119
Figuur 4-14	Geestelijke gezondheid: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod	121
Figuur 4-15	Informatie: Aard van de actoren.....	125
Figuur 4-16	Informatie: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod.....	127
Figuur 4-17	Dagelijkse taken: Indeling van de actoren volgens hun activiteitenkader.....	129
Figuur 4-18	Dagelijkse taken: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod	129
Figuur 4-19	Boodschappen: Indeling volgens type dienstverlener.....	135
Figuur 4-20	Boodschappen: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod.....	135
Figuur 4-21	Restaurants: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod	137
Figuur 4-22	Levering maaltijden: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod.....	139
Figuur 4-23	Bereiding maaltijden: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod.....	139
Figuur 4-24	Vervoer: Indeling per type chauffeur	141
Figuur 4-25	Medisch vervoer: Indeling van de actoren volgens hun activiteitenkader.....	143
Figuur 4-26	Medisch vervoer: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod	143
Figuur 4-27	Niet-medisch vervoer: Indeling van de actoren volgens hun activiteitenkader	145
Figuur 4-28	Niet-medisch vervoer: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod.....	145
Figuur 4-29	Ergonomische aanpassing: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod.....	148
Figuur 4-30	Klein onderhoudswerk: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod	151
Figuur 4-31	Personenalarm: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod	153
Figuur 4-32	Niet-professionele oppas: Aard van de actoren	157
Figuur 4-33	Ziekenoppas: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod.....	157
Figuur 4-34	Veiligheid: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod.....	159
Figuur 4-35	Lenen hulpmiddelen: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod.....	161
Figuur 4-36	Verzorging en oppas van huisdieren: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod	163
Figuur 4-37	Dagopvang: Type actoren	167
Figuur 4-38	Dagopvang: Specificiteit van de actoren	167
Figuur 4-39	Ondersteuning van de mantelzorgers: Spreiding van de ruimtelijke dekking van het aanbod	173
Figuur 5-01	Percentage Brusselaars die ontevreden zijn over hun sociale contacten volgens leeftijd	206
Figuur 5-02	Percentage Brusselaars dat het voorbije jaar nooit heeft deelgenomen aan groepsactiviteiten volgens leeftijd.....	207
Figuur 5-03	Percentage Brusselaars dat een vaste huisarts heeft volgens leeftijd.....	208
Figuur 5-04	Verdeling van de contacten met de huisarts naargelang soort contact en leeftijd, Brussels Gewest	209
Figuur 5-05	Percentage Brusselaars dat contact heeft gehad met een dienst voor thuishulp volgens leeftijd	210
Figuur 5-06	Percentage Brusselaars volgens leeftijd (niet in een rusthuis) dat contact had met een thuisverpleegkundige gedurende het afgelopen jaar	213
Figuur 5-07	Percentage 65-plussers dat recent ernstige psychologische moeilijkheden ervoer, naar gewest en geslacht, 2004	215
Figuur 5-08	Percentage gebruikers van verschillende soorten psychotrope middelen naar geslacht, Brussels Gewest, 65+, 2004.....	216

LIJST KAARTEN

Kaart K-01	Aandeel ouderen van 65 jaar en meer in de bevolking	kaft vooraan
Kaart K-02	Bevolkingsdichtheid van de ouderen van 65 jaar en meer.....	kaft vooraan
Kaart K-03	Absoluut aantal inwoners van 65 jaar en meer	kaft vooraan
Kaart K-04	Referentiekaart	kaft achteraan
Kaart 3-01	Aandeel 65-75 jarigen in de bevolking.....	24
Kaart 3-02	Aandeel van de bevolking van 75 jaar en ouder in de bevolking.....	25
Kaart 3-03	Ouderen in een huurwoning.....	32
Kaart 3-04	Laaggeschoolde ouderen.....	35
Kaart 3-05	Indicator voor financiële moeilijkheden bij ouderen.....	37

Kaart 3-06	Ouderen die beschikken over centrale verwarming.....	39
Kaart 3-07	Ouderen die op een verdieping wonen zonder lift.....	40
Kaart 3-08	Negatieve appreciatie van de rust in de buurt.....	42
Kaart 3-09	Negatieve appreciatie van de voetpaden in de buurt.....	44
Kaart 3-10	Negatieve appreciatie van het openbaar vervoer in de buurt.....	45
Kaart 3-11	Negatieve appreciatie van het winkelaanbod in de buurt.....	46
Kaart 3-12	Toegankelijkheid van de buurtwinkels.....	47
Kaart 3-13	Zelfgerapporteerde gezondheid van de bevolking van 60 jaar en ouder.....	54
Kaart 3-14	Zelfgerapporteerde gezondheid van de bevolking van 60 jaar en ouder, gecontroleerd voor leeftijd en geslacht.....	55
Kaart 3-15	Chronische aandoeningen of handicaps bij de bevolking van 60 jaar en ouder.....	57
Kaart 3-16	Chronische aandoeningen of handicaps bij de bevolking van 60 jaar en ouder gecontroleerd voor leeftijd en geslacht.....	57
Kaart 3-17	Regelmatige en voortdurende beperkingen in de dagelijkse bezigheden bij de bevolking van 60 jaar en ouder, na controle voor leeftijd en geslacht.....	59
Kaart 3-18	Regelmatige en voortdurende beperkingen in de dagelijkse bezigheden bij de bevolking van 60 jaar en ouder, na bijkomende controle voor onderwijsniveau en woning.....	59
Kaart 3-19	Mantelzorg in de totale bevolking.....	64
Kaart 3-20	Mantelzorg door vrouwen tussen 45 en 74 jaar.....	65
Kaart 3-21	Mantelzorg binnen het huishouden.....	66
Kaart 3-22	Mantelzorg aan familie buiten het huishouden.....	67
Kaart 3-23	Mantelzorg aan burens, vrienden en kennissen.....	67
Kaart 4-01	Sociale, culturele en vrijetijdsactiviteiten.....	92
Kaart 4-02	Aanwezigheid van een derde in huis.....	99
Kaart 4-03	Aangepast vakantieaanbod.....	101
Kaart 4-04	Huisartsen.....	105
Kaart 4-05	Verpleging.....	107
Kaart 4-06	Kinesitherapie en ergotherapie.....	111
Kaart 4-07	Hulp bij de hygiënische verzorging thuis.....	115
Kaart 4-08	Hulp bij de hygiënische verzorging buitenshuis.....	117
Kaart 4-09	Geestelijke gezondheid aan huis.....	121
Kaart 4-10	Informatie en hulp op administratief en sociaal vlak.....	127
Kaart 4-11	Hulp bij de dagelijkse taken.....	129
Kaart 4-12	Levering van boodschappen.....	135
Kaart 4-13	Restaurants.....	137
Kaart 4-14	Levering en bereiding van maaltijden thuis.....	139
Kaart 4-15	Niet-dringend medisch vervoer.....	143
Kaart 4-16	Niet-medisch vervoer.....	145
Kaart 4-17	Hulp bij de aanpassing van de woning: klein onderhoudswerk en verhuizing.....	151
Kaart 4-18	Professionele ziekenoppassers.....	155
Kaart 4-19	Seniorsitting.....	157
Kaart 4-20	Slachtofferhulp en veiligheidsgevoel.....	159
Kaart 4-21	Lenen van hulpmiddelen.....	161
Kaart 4-22	Dagopvang.....	167
Kaart 4-23	Ondersteuning van de mantelzorgers.....	173
Kaart 4-24	Actoren gefinancierd door de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF).....	178
Kaart 4-25	Actoren gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC).....	178
Kaart 4-26	Actoren gefinancierd door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC).....	178
Kaart 4-27	Actoren gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap (VG).....	178
Kaart 4-28	Actoren gefinancierd door de Franse Gemeenschap (FG).....	179
Kaart 4-29	Actoren gefinancierd door de gemeenten.....	179
Kaart 4-30	Actoren gefinancierd door de OCMW's.....	179
Kaart 4-31	Actoren gefinancierd door Actiris (Geco).....	179
Kaart 4-32	Actoren gefinancierd als PWA (federaal).....	180
Kaart 4-33	Actoren gefinancierd door een ziekenfonds.....	180
Kaart 4-34	Actoren gefinancierd via dienstencheques (federaal).....	180
Kaart 4-35	Niet-gesubsidieerde actoren.....	180
Kaart 4-36	Actoren volgens taalstatuut.....	181